

MMOPP00FEA2X

Rada Statutárního města Opavy
Horní nám. 69
746 26

č. j. 20/2016
Vyřizuje: Skalíková
V Opavě dne 29. 5. 2016

MAGISTRÁT MĚSTA OPAVY		Spis. značka
podatelna	-9-	
Došlo:	06. 06. 2016	Zprac.
Č.j.:	1100P/68050/2016	Sk.zn/lt.
Přílohy / Poč. lis.	Perlt

Věc: Podněty k dotačnímu systému Statutárního města Opavy

Vážená Rado města,

spolek Za Opavu působí aktivně v Opavě a okolí již od roku 2007. Hlavním cílem a zaměřením našeho dobrovolnického uskupení je ochrana, osvěta a péče o kulturní a přírodní dědictví našeho regionu.

Za dobu našeho působení jsme realizovali stovky úspěšných projektů, které se věnovaly jak fyzickým opravám drobných památek, tak výsadbám stromů, péči o krajinu, osvětě v architektuře, organizováním kulturních akcí – přednášek, workshopů, besed, diskusí, koncertů, divadelních a filmových představení, literárních večerů aj.

Spolek Za Opavu je klasickým modelem neziskové organizace: veškeré aktivity jsou realizovány na dobrovolnické bázi a nezbytné náklady vzniklé při realizaci projektů jsou financovány z grantů (nadací a soukromých zdrojů) nebo z dotací (veřejné rozpočty obcí a měst, ministerstva).

Statutární město Opava bylo a je jedním z hlavních donátorů projektů našeho spolku, bez jeho podpory by nemohla být většina našich úspěšných projektů realizována.

V letošním roce však došlo k významným změnám v dotačním systému města. Protože ne všechny změny se, z našeho pohledu, udály k dobru věci, dovoluujeme si Vám sdělit následující podněty a připomínky:

- 1) **O změnách v dotačním systému města nebylo předem informováno.** Postrádáme také zpětnou informaci, kdo za změnami systému stojí a zda byly učiněny na základě (případně jakých) vyhodnocení a analýz.

Návrh: Pro žadatele bychom navrhovali uspořádat vždy v předstihu před vyhlášením dotací seminář, na kterém by mohli být zájemci o dotace předem informováni o specifikaci podmínek jednotlivých dotačních programů a zároveň předem eliminovat chyby celého procesu předkládání žádostí.

- 2) **Termín vyhlášení dotací je nelogický a pro podmínky fungování neziskového sektoru nepřijatelný.** Již v dřívějších letech byly vyhlašovány dotační programy pozdě, v prosinci každého roku s tím, že termín k předkládání žádostí byl stanoven na 2. polovinu ledna. O přidělení či nepřidělení dotace pak bylo rozhodováno v měsíci březnu, následně byly připravovány smlouvy a organizace mohly získat finanční příspěvek nejdříve v měsíci červnu.

V letošním roce byly termíny ještě posunuty. Dotační programy byly vyhlášeny teprve 9. 2. 2016 s termínem podání žádostí do 17. 3. 2016 a jejich schvalováním Radou a Zastupitelstvem města 25. 4. 2016. Finanční příspěvky obdrží organizace ještě později. Vždy je však požadováno plnění projektů v termínu již od 1. ledna do 31. prosince (!).

Tato opakující se situace je již řadu let kritizována všemi stranami. K tomu poznamenejme, že již před lety byly zpracovány návrhy na změny dotačního systému v tomto bodě a byla také prověřena proveditelnost těchto změn. Jsme proto zklamáni, že k pozitivní změně systému dosud nedošlo, naopak se situace zhoršuje.

Návrh: Jak je i v jiných grantových či dotačních systémech obvyklé, jedinou nápravu spatřujeme v radikálních změnách termínů vyhlašování programů, jejich hodnocení a rozhodování. Všechny stupně schvalování žádostí by měly být přitom realizovány před termínem zahájení plnění projektů, tj. pokud je v podmínkách programu uvedeno datum zahájení projektu 1. ledna, pak konečné rozhodnutí, vč. fyzického převedení finanční částky, by mělo být provedeno před tímto datem.

- 3) **Neúspěšným žadatelům je pouze sděleno, že se svou žádostí neuspěli, nedozvědí se však důvody svého neúspěchu.** Tuto situaci pokládáme v dnešní době již za neúnosnou. V minulosti se i tato problematika diskutovala a byla navržena opatření ke změně.

Návrh: S ohledem na zvýšení transparentnosti posuzování projektů v jednotlivých programech doporučujeme žadatelům vždy oznámit důvody jejich neúspěchu, byť to znamená navýšení administrace v systému. Jen tak mohou žadatelé v dalším roce své chyby napravit, popř. podání žádosti pro svou organizaci zcela vyloučit (např. pro nemožnost splnění podmínek programu).

- 4) **Každý žadatel může v rámci Programu KULTURA 2016 podat pouze dvě žádosti (viz čl. 5 podmínek vyhlášeného programu).** Postrádáme zdůvodnění této změny. Bez logického vysvětlení se nabízí pouze domněnka, že toto opatření má omezit celkový počet žádostí a zjednodušit práci hodnotící komise a administrativy. Motivací by mohla být také myšlenka, že snížením maximálního počtu žádostí organizacím, které dříve podávaly více žádostí, by mohly získat více prostoru a šancí na úspěch jiné kulturní organizace.

Oba domnělé důvody však musíme považovat za chybné a v praxi do příštích let jako nefunkční a zcestné. V prvním případě by se dotační systém města stavěl proti celému vlastnímu smyslu podporovat nezávislé kulturní dění v Opavě a ve druhém případě, který by direktivně kvótami určoval, kdo má nárok na kolik projektových žádostí, by popíral princip volné soutěže ideí a navíc by vedl k netransparentnosti systému.

Návrh: Systém hodnocení by měl být nastaven takovým způsobem, aby byly podporovány pouze kvalitní projekty odpovídající podmínkám programů. Navrhujeme proto neomezovat kulturní organizace v počtech podaných žádostí a tím i množstvím realizací kvalitních záměrů ve městě. Systém by měl rovněž nadále umožňovat krácení dotací v případech, kdy

je to nutné a s ohledem na následnou realizaci projektu i možné.

- 5) **Nově jsou uznatelnými náklady v Programu KULTURA 2016 osobní náklady ve formě dohod o provedení práce v max. výši 20% z požadované výše dotace (viz čl. 7 vyhlášeného programu).** Podmínka omezení výše osobních nákladů se opakuje u Programu PREVENCE KRIMINALITY 2016 (PK 1/16) a Programu ŽP a EVVO (ZP 1/16). Pouze u Programu SPORT jsou osobní náklady limitovány až 50% ze získané dotace (!).

V tomto případě musíme konstatovat, že se jedná o naprosté nepochopení principů dotačního systému v oblastech, které jsou podporovány, tj. sféře živé kultury a příbuzných aktivit. Právě lidské výkony totiž tvoří hlavní součást většiny těchto činností, v nichž je o finanční podporu v rámci dotačního systému města Opavy žádáno. Výše provedenou úpravou podmínek jsou žadatelé nuceni řešit financování projektů komplikovaněji než dosud, přičemž smysluplnost takového nastavení neexistuje. Zcela jistě tomu porozumí ten, kdo srovná sportovní výkon s výkonem kulturním nebo jiným.

Návrh: S ohledem na jasné principy fungování všech kulturních organizací požadujeme jinak neopodstatněnou podmínku omezení osobních nákladů v programech odstranit.

- 6) **V Programu KULTURA 2016 části „Ediční činnost“ (K 3/16) byly sníženy náklady na projekt (tedy 1 publikaci) v max. výši 40 tis. korun.** V předchozích letech byl program limitován částkou 100 tis. korun.

Návrh: Za těchto nových podmínek navrhuje, aby se podpora v této výši přestala nazývat „Ediční činnost“. S takto nově nastavenou max. částkou se lze totiž dopracovat snad pouze k marginálním tiskům, a to i za předpokladu, kdy bude příspěvek tvořit méně než 50% celkových nákladů.

- 7) **Pouze v Programu KULTURA 2016 se vyskytuje min. hranice podávaného projektu ve výši 20 tis. korun.** Ostatní programy přitom zohledňují i nízkonákladové projekty s minimální výší poskytnuté dotace v rozmezí 5-10 tis. I tato problematika byla v minulosti řešena a byly navrženy takové změny, aby bylo možné požádat i o příspěvky na drobnější projekty. Argumentem ze strany tehdejších zástupců města bylo, že by tím extrémně narostl počet žádostí a tím i administrativa a dále, že pokud není organizace schopna z vlastních zdrojů financovat tak drobné projekty (rozumějme s rozpočtem pod 20 tis. korun), pak nemá ani o nic žádat. Oba argumenty pokládáme za neopodstatněné. Naopak jsme přesvědčeni, že tímto nastavením město Opava přichází o mnoho kulturních aktivit, které by se za jiných podmínek (a s minimálním nákladem) ve městě mohly odehrávat. Důkazem tohoto tvrzení jsou i jiné projekty z dalších programů, které mají nízký rozpočet a byly úspěšně a jedinečně realizovány.

Návrh: S ohledem na dlouhodobé zkušenosti z řízení projektů a zároveň podmínky ostatních programů v dotačním systému města Opavy umožňujících realizace nízkorozpočtových projektů požadujeme snížení min. hranice podávaného projektu i v Programu KULTURA.

- 8) **V dotačním systému města neexistují víceleté programy.** Situace v jiných městech s grantovým systémem podpory zcela běžná, je dodnes v Opavě nevyřešená, přestože v minulosti byla proveditelnost a přínos realizace víceletých grantů prověřena.

Návrh: S ohledem na celkové zefektivnění systému, navrhujeme tuto možnost zvážit.

9) **Existuje nepoměr výše dotací na jednotlivé programy, pro rok 2016:**

Program sport: 4 350 000,- Kč
Program kultura: 1 800 000,- Kč
Program životní prostředí a EVVO: 500 000,- Kč
Prevence kriminality: 300 000,- Kč

Stejně tak existuje nepoměr v dotování organizací v celoroční činnosti: u Programu SPORT 2016: 8 – 500 tis., u Programu KULTURA 2016: 20 – 30 tis., u Programu ŽP a EVVO: 20 – 100 tis., u Programu PREVENCE KRIMINALITY: 5 – 20 tis.

Z podmínek Programu SPORT 2016 jsme navíc vyrozuměli, že sportovní organizace dostávají pravidelně finance i mimo dotační systém města. Článek 5, bod 2: „*Žadatelem o dotaci v rámci tohoto programu nemohou být příjemci dotace na celoroční sportovní činnost přímo ze schváleného rozpočtu města pro rok 2016 (tzv. přímé dotace).*“

Návrh: Především jsme rádi, že město Opava pravidelně dotuje poměrně vysokou částkou kulturní aktivity ve městě a že zařadilo v posledních letech do systému města dva nové programy zaměřující se na prevenci kriminality a péči o životní prostředí a aktivity v environmentálním vzdělávání.

Současnou situaci však musíme pokládat za neúnosnou a nespravedlivou. Neexistuje jediný smysluplný důvod, proč jsou v rámci dotačního systému v Opavě protěžovány sportovní aktivity na úkor jiných. Vnímáme tuto situaci za historickou chybu a protestujeme proti tomuto stavu. Není odborně ani jinak doloženo, že sportovní aktivity mají pro společnost větší hodnotu a přínos než aktivity kulturní či jiné, stejně tak nelze doložit, že jsou sportovní aktivity masovější záležitostí. Kultura či environmentální výchova přece zajišťují stejně významnou službu veřejnosti jako sport, sice neměřitelnou výkonem, ale rovněž užitečnou.

Uvědomujeme si, že systém schvalování dotací ve městě je složitou záležitostí a vážíme si každé efektivní změny, která ho provází. Rádi budeme nápomocni krokům, které by k takovým změnám mohly přispět.

S úctou

Bc. Kateřina Skalíková
předsedkyně Za Opavu, z. s.

Za Opavu!
ZAPSANÝ SPOLEK

IČO: 270 53 644
Ovocná 43, 746 01 Opava

Rozdělovník:

- adresát
- Kulturní komise města
- Martin Koky, sport
- Mgr. Petr Rotrekl, kultura
- Mgr. Petra Veličková, evvo
- Bc. Dagmar Polášková, Dis., prevence kriminality.